

**โครงการขยายผลฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
ตำบลนาแต่และตำบลคำตากกล้า อำเภอคำตากกล้า จังหวัดสกลนคร
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567**

1. หน่วยงานรับผิดชอบ

1.1 หน่วยงานหลัก สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)

1.2 หน่วยงานบูรณาการ หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์

2.1 ความเชื่อมโยง : ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคทางสังคม

2.2 ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนย่อยของแผนแม่บท แผนแม่บท 15 พลังทางสังคม ประเด็นแผนย่อย

4.1.1 การเสริมสร้างทุนทางสังคม

2.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายความว่า 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม

2.4 นโยบายหลักด้าน การสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติพระราชกรณียกิจของสถาบันพระมหากษัตริย์

3. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากเกษตรกรทั้งในพื้นที่และเขตติดต่อหรือใกล้เคียงกับพื้นที่โครงการขยายผลฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ตำบลนาแต่และตำบลคำตากกล้า อำเภอคำตากกล้า จังหวัดสกลนคร ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ทำไร่ และประมง โดยอาศัยน้ำฝนตามฤดูกาล ซึ่งเกษตรกรแต่ละรายจะมีที่ดินทำกินจำนวนจำกัดและสภาพของดินส่วนใหญ่ก็เป็นดินปนทรายทำให้เก็บกักน้ำได้ไม่ดี จึงเกิดปัญหาผลผลิตต่ำ ต้นทุนสูง รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย จนกระทั่งเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2548 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จไปทรงเยี่ยมราษฎร ณ ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างบ้านดอนคำ-เสนานฤมิตร ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 บ้านหนองพอกใหญ่ ตำบลนาแต่ อำเภอคำตากกล้า จังหวัดสกลนคร ในระหว่างนั้นคณะกำนันและผู้ใหญ่บ้านได้ร้องขอต่อสำนักราชเลขาธิการเพื่อขอให้ ส.ป.ก. ปรับพื้นที่ทำการเกษตรและขุดขยายแหล่งน้ำให้แก่เกษตรกรผู้ถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตำบลนาแต่ และตำบลคำตากกล้า อำเภอคำตากกล้า จังหวัดสกลนคร

ดังนั้น ในปี 2549 ส.ป.ก. จึงได้นำรูปแบบโครงการนิคมเศรษฐกิจพอเพียง ปัจจุบันคือ โครงการขับเคลื่อนชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยน้อมนำแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นตัวขับเคลื่อนหลักในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกร โดยดำเนินการปรับพื้นที่ให้เหมาะสมต่อการทำการเกษตร และให้การสนับสนุนกิจกรรมด้านการผลิตเพื่อลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้ ควบคู่การพัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกร พร้อมทั้งสนับสนุนปัจจัยการผลิต นอกจากนี้ยังได้มีการดำเนินการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนและสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และสินเชื่อเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาเกษตรกร ส.ป.ก. จะขับเคลื่อนงานพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่

ดำเนินงานตามห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) มีการวิเคราะห์ศักยภาพและตลาด เพื่อจัดการระบบผลิตให้ตรงเป้าหมาย และดำเนินงานอย่างมีลำดับขั้นตอน เพื่อสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรในพื้นที่ดำเนินงานอย่างยั่งยืน

4. วัตถุประสงค์

- 4.1 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินของเกษตรกรตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 4.2 เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรน้อมนำแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต และประกอบอาชีพเกษตรกรรม

5. กลุ่มเป้าหมายการดำเนินการ

เกษตรกร/ทายาทเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 100 ราย

6. พื้นที่ดำเนินการ

โครงการขยายผลฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ตำบลนาแต่และตำบลคำตาก้า อำเภอคำตาก้า จังหวัดสกลนคร

7. วิธีการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม

- 7.1 คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรเป้าหมาย
- 7.2 ประชุมสำรวจความต้องการของเกษตรกร
- 7.3 จัดอบรมเกษตรกร จำนวน 100 ราย
- 7.5 คัดเลือกเกษตรกรตัวอย่าง 1 ราย และสนับสนุนปัจจัยการผลิต จำนวน 100 ราย
- 7.6 รายงานผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณประจำเดือนในระบบ Google Sheets
- 7.7 ติดตาม ประเมินผลเกษตรกรตามแบบสัมภาษณ์เกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรม
- 7.8 ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลการดำเนินงานโครงการ
- 7.9 การพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่จังหวัด/ส.ป.ก.ส่วนกลาง

8. ตัวชี้วัด

- 8.1 เชิงปริมาณ : เกษตรกรเป้าหมายได้รับการส่งเสริมตามแนวทางพระราชดำริ จำนวน 100 ราย
- 8.2 เชิงคุณภาพ : เกษตรกรเป้าหมายน้อมนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติและได้ผลจริงไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
- 8.3 ผลสัมฤทธิ์ : ร้อยละ 60 ของเกษตรกร มีรายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

9. งบประมาณ

9.1 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน (ต.ค. 66 - พ.ค. 67) จำนวน 46,000 บาท (สี่หมื่นหกพันบาทถ้วน)

9.2 เงินจากแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 รายจ่ายขาด รายการที่ 2.8 โครงการเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่เร่งด่วนและเป็นภารกิจของ ส.ป.ก. โดยตรง แต่ไม่ได้รับเงินงบประมาณวงเงิน 300,000,000 บาท (สามร้อยล้านบาท) จำนวน 234,400 บาท (สองแสนสามหมื่นสี่พันสี่ร้อยบาทถ้วน)

รวมงบประมาณทั้งสิ้น 280,400 บาท (สองแสนแปดหมื่นสี่ร้อยบาทถ้วน)

10. ระยะเวลาดำเนินการโครงการ

1 ตุลาคม 2566 – 30 กันยายน 2567

11. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

11.1 เกษตรกรมีความรู้การทำการเกษตรตามแนวทางพระราชดำริ และการใช้ประโยชน์ในที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ

11.2 เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยมีมาตรฐานและจำหน่ายได้ในราคาที่สูงขึ้น

11.3 เกษตรกรและผู้บริโภคได้รับความปลอดภัยจากสารเคมีและสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง

11.4 เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต สร้างอาชีพและมีรายได้เสริมในครัวเรือน พร้อมทั้งมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

11.5 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการฟื้นฟู เพื่อเป็นแหล่งอาหารเกิดการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

1. ไฟล์โครงการฯ Word

2. ตารางจัดสรรงบประมาณโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ ปี 2567